

POLICY BRIEF

Policy brief: Nastavení integrační politiky migrantů v ČR v perspektivě nucené ukrajinské migrace

Marie Jelínková, Jaroslav Hála, Fakulta sociálních věd Univerzita Karlova

Policy brief o integraci migrantů v České republice, zaměřený na příliv ukrajinských nucených migrantů od února 2022 do února 2025, zdůrazňuje významné změny v tvorbě politik a koordinaci na národní, regionální a místní úrovni. S nárůstem počtu migrantů z 6 % na 10 % populace dokument potvrzuje potřebu aktualizovaných strategických dokumentů, které zahrnují všechny skupiny migrantů, včetně těch s dočasnou ochranou. Zdůrazňuje důležitost trvalé podpory pro regionální a místní samosprávy, integraci ukrajinských migrantů do širších rámců a klíčovou roli občanské společnosti a neziskových organizací. Doporučení zahrnují zlepšení národních koncepčních dokumentů, zajištění dlouhodobé pozornosti držitelům dočasné ochrany, podporu místních samospráv, posílení odbornosti občanské společnosti a propagaci osvědčených postupů mezi regiony a obcemi.

Úvod

Tento policy brief se věnuje klíčovým změnám, ke kterým došlo v souvislosti s příchodem nucených ukrajinských migrantů do ČR v oblasti nastavení integračních politik na různých úrovních vládnutí mezi únorem 2022 a únorem 2025. K únoru 2025 se na území České republiky nacházelo 398.000 Ukrajinců s dočasnou ochranou (MV ČR 2025). Za tři roky od napadení Ukrajiny pak ČR udělila 683 000 dočasných ochran (MV ČR 2025), část lidí s udělenou dočasnou ochranou v ČR se tedy vrátila zpět na Ukrajinu nebo pokračovala do dalších zemí.

Počet migrantů v ČR se tak zvýšil z 6 % na počátku roku 2022 na 10 % na počátku roku 2025 (ČSÚ 2025). Náhlý příchod vysokého počtu ukrajinských nucených migrantů, ke kterému došlo především mezi únorem a červnem 2022, a jejich následná adaptace a integrace v české společnosti vyvolaly potřebu posílit a koordinovat opatření umožňující zapojení nově příchozích do české společnosti nebo vytvořit opatření nová.

POLICY BRIEF

V Česku existuje řada výzkumů, které se věnují situaci ukrajinských migrantů obecně nebo se zaměřují na některé aspekty jejich života v ČR, k nejvýraznějším z nich patří série [Hlas Ukrajinců](#), které od jara 2022 systematicky podrobně mapuje situaci Ukrajinců s dočasnou ochranou v ČR. Jejich poslední zpráva (Prokop et al., 2024) popisuje, jak velké pozitivní posuny, ke kterým v oblasti participace nucených ukrajinských migrantů na životě v ČR došlo (např. zapojení do školní a předškolní výuky, přesun do nájemného bydlení, participace na trhu práce v 72 % - ekonomicky aktivních), tak i přetrvávající problémy (např. méně než polovina mladistvých na ŠŠ, většinou finančně špatně ohodnocená práce pod kvalifikaci, která vede k tomu, že 57 % osob s dočasnou ochranou trpí příjmovou chudobou).

Tento policy brief se nicméně zaměřuje na přístupu k Ukrajincům s dočasnou ochranou v ČR z jiné perspektivy. Zkoumá, k jakým strukturálním změnám v oblasti snah o řízení a koordinaci integrace migrantů s ohledem na příchod ukrajinských nucených migrantů došlo, popisuje a hodnotí zavedené mechanismy a načrtává praktická doporučení do budoucna.

Zdrojem dat

Zdrojem dat je 18 rozhovorů s experty zabývající se integračními politikami z řad nevládních organizací, státní správy i samospráv, které byly realizované ve dvou kolech: v létě 2022 a v zimě 2025. Mimo to jsou zdrojem dat veřejně-politické dokumenty a výzkumy realizované na lokální úrovni, na kterých se podílel jeden z autorů, a dále pak výjezdy do krajů, na kterých se podílel autor druhý.

Následující text nejprve přibližuje nastavení a změny ve strategických materiálech ve vztahu k integraci migrantů obecně i specificky vzhledem k nuceným migrantům z Ukrajiny. Poté popisuje změny a nastavení koordinace agendy k integraci migrantů na národní, krajské a částečně i obecní úrovni.

Strategické dokumenty aneb mainstreaming nehrozí, ale raději to moc neříkejme

ČR patří k zemím, které pro integraci uznaných žadatelů o azyl a integraci ostatních (tedy dobrovolných) dlouhodobě legálně pobývajících migrantů mají odlišné schéma. Integrace osob s udělenou mezinárodní ochranou (pozn. v ČR se jedná pouze o desítky až stovky osob ročně) prioritně spadá pod tzv. Státní integrační program. Pro cíle integrace a integrační opatření vůči dobrovolným migrantům je klíčovým dokumentem dnes již značně zastaralá *Koncepce integrace cizinců* přijatá v roce 2000 a naposledy aktualizovaná v roce 2016 (MV ČR 2015). Na Koncepci nicméně pravidelně každý rok navazuje *Zpráva o situaci v oblasti migrace a integrace cizinců*

POLICY BRIEF

na území České republiky, která vyhodnocuje vedle dalšího naplňování Koncepce a k ní vytvářenému každoročnímu *Postupu při realizaci koncepce integrace cizinců*, který plní funkci akčního plánu pro následující rok.

Vzhledem k zastaralosti se *Koncepce* k lidem s udělanou dočasnou ochranou vyjadřovat nemůže, její pojetí není (na rozdíl od některých lokálních strategických dokumentů k integraci migrantů např. v Hl. m. Praha) natolik obecné, aby pod vytyčené cíle integrace tato skupina automaticky spadala. O velké zapojení osob s dočasnou ochranou mezi ostatní dobrovolné migranty však neusilovaly ani na *Koncepci* navazující každoroční *Postupy*. *Postupu při realizaci Koncepce integrace cizinců* pro rok 2023 osoby s udělenou ochranou vnímá pouze velmi okrajově, což reflektuje českým Ministerstvem vnitra často zmiňovanou skutečnost „dočasnosti“ pobytu této skupiny. Přístup, jak se tento každoroční „akční plán“ pro oblasti integrace migrantů v ČR vztahuje k dočasným migrantům ukazuje jak velmi separátní vnímání této skupiny, tak rozpolcenost. Postup s výhledem úkolů na rok 2023, uvádí, že „Integrační nástroje mohou využívat také (...) osoby s udělenou dočasnou ochranou“ (MV ČR 2022, s.5), o rok později však tuto zmínku vypouští, ale v následujícím roce ji opět vrací. (MV ČR 2023, MV ČR 2024). Ve všech třech *Postupech* (pro roky 2023, 2024 i 2025) pak s odkazem na další strategické dokumenty uvádí, že se v těchto dokumentech „skupinou osob s dočasnou ochranou nezbyvá“, jelikož je řešena samostatně v dalších strategických dokumentů.

Nové strategické dokumenty: včasné, utajené a bez vize pro další období

ČR přijala v souvislosti s osobami s udělenou dočasnou ochranou dva koncepční dokumenty. Prvním byly *Strategické priority* (Vláda ČR 2022) vydané již 13. dubna 2022, které odrážejí dobu svého vzniku, tedy ještě emergentní fázi, ve které formulovaly 13 prioritních oblastí s cílem nastavit „rámec pro zvládnutí současné situace takovým způsobem, aby nedošlo k narušení fungujících procesů v České republice, a zároveň aby byly zajištěny základní podmínky pro adaptaci/integraci uprchlíků z Ukrajiny“ (Vláda ČR 2022, s. 9). Navazujícím dokumentem je dodnes neveřejný dokument *Strategie 2024+ pro koordinaci adaptace a integrace držitelů dočasné ochrany* (dále *Strategie 2024+* či jindy *Priority 2024+*) z listopadu 2023 (Vláda ČR 2023), který i nadále pojímá integraci osob s udělenou dočasnou ochranou zvlášť. *Strategie 2024+* pracuje s horizontem do března 2025 a skrze osm cílových oblastí se více soustředí na integraci uprchlíků do společnosti. Na *Strategii 2024+* však žádný další dokument nenavazuje. I proto (nejnovější) *Postup ke Koncepci integrace pro rok 2025* neodkazuje na žádný dokument, podle kterého by měly být nastavovány aktivity a úkoly

POLICY BRIEF

umožňující lepší zapojení osob s dočasnou ochranou do české společnosti, ale odkazuje na práci vládního grémia pro adaptaci a integraci držitelů dočasné ochrany (viz dále).

Koordinace a řízení na národní úrovni

Koordinace aktivit souvisejících s příchodem ukrajinských nucených migrantů zprvu spadala pod Ústřední krizový štáb Ministerstva vnitra. V soudu se Strategickými prioritami (Vláda ČR 2022) jmenovala v dubnu 2022 vláda ministra vnitra jako *Národního koordinátora pro zvládnutí dopadů uprchlické vlny*, který se měl věnovat nadresortní koordinaci. Jak bylo vytyčeno ve Strategických prioritách z roku 2022, tento koordinátor ustanovil *Strategickou pracovní skupinu pro koordinaci reakce na dopady uprchlické vlny* ze zástupců věcně příslušných resortů i samospráv. Cílem této skupiny byla realizace a koordinace opatření a podpora práce národního koordinátora. Vedením Strategické skupiny byl pověřen generální ředitel Hasičského záchranného sboru HŘ (Vláda ČR 2023, s. 12). Podněty této skupině měly posílat z jednotlivých ministerstev nově ustanovené tematické pracovní skupiny složené ze zástupců daného ministerstva a přizvaných expertů. Práce těchto skupin byla velmi různorodá, některé z nich fungovaly dle plánu (např. skupiny vzdělávání) a odvedly značný kus práce, jiné se příliš nescházely a fundování dalších bylo vnímáno s otazníkem s reflexí, že „výsledky diskuse v týmech nebývají často promítnuty do formulovaných opatření, a naopak státní správa někdy bez předchozí diskuse přichází s opatřeními, která nebyla kriticky zhodnocena“ (Jelínková, Tollarová 2023).

Tato omezená úspěšnost fungování pracovních skupin reflektuje, že po emergentní fázi, která byla díky mobilizaci řady aktérů zvládnuta úspěšně, se s přechodem do pozdějších fází adaptace a integrace vytrácela vůle nebo schopnost k potřebným změnám přistoupit. Vzhledem k tomu, že rozvoj potřebných opatření byl úspěšný zejména tam, kde již nějaká opatření existovala před rokem 2022, nelze se ubránit dojmu, že nevěle některých resortů se situací (nucených) migrantů věnovat se po emergentní fázi vrátila rychle zpět (cf. Jelínková, Tollarová 2022). Nicméně již samotná skutečnost, že se řada institucí tématu migrantů věnovat musela, představuje změnu.

Navzdory tomu, že *Strategické priority* zformulované na jaře 2022 pracovaly s časovým horizontem jednoho roku, nastalo ve druhé polovině roku 2022 delší mezidobí, v němž nedošlo v řízení adaptace a integrace osob s dočasnou ochranou k žádným větším změnám a situace dočasně ustrnula¹. Teprve v únoru 2023 došlo k většímu posunu, koordinace adaptace a

¹ Jako příklad sice příliš, nicméně významného opatření nabourávajícího dlouhodobý *status quo* před rokem 2022, lze uvést rekvalifikační program Český jazyk pro cizince. Akreditace pro tento kurz, který dodnes umožňuje migrantům absolvovat kurzy češtiny na náklady Úřadu práce začalo Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy udělovat právě od druhé poloviny roku 2022 (MŠMT 2025) a dodnes představuje

POLICY BRIEF

integrace osob s dočasnou ochranou se nicméně neujal Odbor azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra, pod které koordinace integrace migrantů gesčně spadá, ale na post *Národní koordinátorky pro adaptaci a integraci uprchlíků z Ukrajiny* byla jmenována vládní zmocněnkyně pro lidská práva, které tak přibyla další funkce. Přesun koordinace integrace uprchlíků z gesce Ministra vnitra do gesce vládní zmocněnkyně pro lidská práva při Úřadu vlády ČR znamenal přesun tohoto tématu do gesce aktéra s nízkou kapacitou finančních, personálních zdrojů a zdrojů specifické expertízy v oblasti integrace migrantů i s výrazně menším mandátem pro vyjednávání s ostatními aktéry. O rok později (leden 2024) pak došlo k další změně, kdy byla pozice Národní koordinátorky pro adaptaci a integraci uprchlíků z Ukrajiny zrušena. Nově došlo k vytvoření *Vládního grémia pro adaptaci a integraci držitelů dočasné ochrany*, kolektivního poradního orgánu, jež je řízeno místopředsedou vlády a ministrem práce a sociálních věcí. Členy jsou pak ministři šesti ministerstev a zmocněnkyně pro lidská práva (kterou je zároveň bývalá Národní koordinátorka). Grémium má pak k sobě zřízený *Výkonný výbor grémia*, jemuž předsedá zmocněnkyně pro lidská práva a který se skládá především z vyšších úředníků věcně příslušných resortů a dalších přizvaných členů (např. Svaz města obcí)². Součástí Výkonného výboru grémia jsou pak i tematické skupiny, jejichž pravidelné fungování však nikdy nebylo uvedeno do praxe. Jak nicméně vyplývá z realizovaných rozhovorů, situaci osob s dočasnou ochranou byla věnována klíčová pozornost zejména v roce 2022 a částečně pak v roce 2023, i přes realizované změny byl následně zájem ze strany vysokých vládních představitelů nižší a v rámci jednání grémia byli většinou zastupováni.

Kraje a jejich (ne)proměna ve vztahu k migrantům

Role krajů v politice integrace migrantů byla před začátkem uprchlické vlny z většiny velmi malá. V každém kraji ale byla zřízena Centra na podporu integrace migrantů (financovaná převážně z evropského fondu AMIF). Ve čtyřech krajích jsou Centra provozována NNO nebo kraji samotnými a v desíti spadají tato centra nepřímo pod Ministerstvo vnitra. S výjimkou případů, kdy jsou Centra zřizována krajskou samosprávou (hl. m. Praha a Jihomoravský kraj), popřípadě více s krajskou samosprávou více neformálně propojena (Liberecký kraj), kraje často vnímaly odpovědnost za agendu integrace migrantů nikoli jako svou, ale jako agendu těchto

jedno ze stěžejních opatření politiky integrace osob s dočasnou ochranou, neboť jim umožňuje studium češtiny za veřejného financování i bez přístupu k Státnímu integračnímu programu.

² Viz Usnesení vlády ČR ze dne 17. ledna 2024 č. 39

POLICY BRIEF

Integračních center (Jelínkové et al 2023a; 2023b). V době příchodu vysokých počtů nucených migrantů z Ukrajiny se tak všechny kraje poprvé v historii zapojily do témat spojených s migrací. V každém kraji bylo následně (většinou dočasně) zřízeno Krajské asistenční centrum pomoci Ukrajině (tzv. KACPU), kde bylo pro nově příchozí možné si vyřídit pobytové oprávnění i další potřebné úkony (zdravotní pojištění, zprvu zajištění ubytování, asistenci atp.). Zejména v krajích, kde byli nakloněni se situací osob s dočasnou ochranou věnovat i mimo emergentní fázi a koordinovat potřebné úkony (např. s přístupem ke vzdělání, bydlení), vyvstala potřeba místního koordinátora, který by měl přehled o tom, co se děje, jak v obcích, tak na samotném úřadě tak i to, co přichází z centrální úrovně. Potřeba koordinace byla také umocněna častými změnami v legislativě, zapojením nových aktérů (nových NNO, dobrovolníků, dosud méně aktivních úřadů). Záměr, či spíš jeho artikulace, zřídit krajské koordinátory ve všech krajích však přišel z centrální úrovně relativně pozdě, na podzim 2023, tedy více než rok a půl od počátku plného napadnutí Ukrajiny, kdy již z pohledu krajských samospráv byla největší krize zažehnána a samosprávy se již agendě uprchlíků z Ukrajiny nevěnovaly zdaleka tak intenzivně jako v první polovině roku 2022.

Funkce krajského koordinátora měla plnit koordinační funkci mezi centrální úrovní a kraji, koordinovat krajské aktéry a více zapojovat krajské samosprávy do integrace držitelů dočasné ochrany. Při zavádění této funkce byla klíčová aktivita zmocněnkyně pro lidská práva i Ministerstva práce a sociálních věcí, které celý projekt zastřešovalo. Na stranu druhou mimořádně silný Odbor azylové a migrační politiky MV tomuto opatření veřejně neoponoval, ale ani ho neprosazoval. Dětský fond OSN – UNICEF pak poskytl financování platů krajských koordinátorů a podpůrných pracovníků na centrální úrovni na základě dohody uzavírané mezi UNICEF a MPSV vždy na jeden rok. Třebaže původní záměr počítal se zřízením funkce ve všech 14 krajích, byla pozice vytvořena pouze v 8 krajích, přičemž ve třech krajích následně (většinou po krajských volbách s nástupem nové politické reprezentace nebo pro vysoké administrativní náklady) zanikla. Určitým kompromisem pak bylo, že i kraje, které existenci koordinátora z různých důvodů odmítly (např. neochota se tématu věnovat, obava z budoucích závazků, nevnímání potřeby), jmenovaly alespoň osobu, která se pravidelných jednání krajských koordinátorů zúčastňuje, v těchto případech se většinou jedná o zástupce Integračních center.

Skutečnost, že zatím většinou dočasná funkce krajského koordinátora existuje na jaře 2025 pouze v 5 z 14 krajů, ilustruje, že zapojení krajů do integrace cizinců se v ČR změnilo pouze částečně. Formální nastavení nicméně nereflktuje změny v plné šíři. Nejruznější dílčí

POLICY BRIEF

výzkumy (např. Avramioti 2024) ukazují, že zásadní byla například expertíza řady nevládních organizací pracujících s migranty, které byly schopné své specifické know-how předat obrovskému množství nově zapojených aktérů. Rovněž práce Integračních center se zásadně proměnila, zejména ta centra, která spadají pod Ministerstvo vnitra do té doby realizovala přesně „shora“ nadesignovaný projekt. S významnou finanční podporou ze strany UN agentur se však v minulých třech letech jejich práce stala výrazně pestřejší a akčnější, což v řadě případů vedlo k významné personální obměně a rozšíření. Skrze nejrozličnější platformy pak došlo výrazně většímu propojení v rámci jednotlivých krajů i mezi jednotlivými kraji. Přes 2300 odběratelů Migračního newsletteru, který každý měsíc posílá Konsorcium nevládních organizací pracujících s migranty dokumentuje, že se výrazně (zejména mezi aktivními aktéry) začaly šířit i informace o změnách v migrační legislativě, o integračních opatření, aktivitách migrantů atp.

Obce: omezené kapacity a přetížená občanská společnost

Změny na lokální úrovni se hůře hodnotí, neboť ČR má v přepočtu na počet obyvatel nejvíce obcí v Evropě: 6250. Velké množství obcí je tedy velmi malých a mají nízké personální i administrativní kapacity, což neumožňuje se integraci migrantů věnovat (Jelínková 2023a). Stejně jako regionální, i lokální samosprávy se před rokem 2022 do integrace migrantů zapojovaly minimálně, pokud ano, jednalo se spíše o nutnost reagovat na lokální situaci, výjimkou pak tvoří velká města, která v případě Prahy a Brna disponoval před rokem 2022 jak svými koncepčními dokumenty, tak realizovala řadou inovačních projektů, do kterých bylo zapojeno větší množství aktérů (ibid.).

Výzkum (Jelínková, Hornek 2022) realizovaný na konci emergentního období ukázal, že obce přijetí ukrajinských uprchlíků i přes velké rozdíly rámcově zvládaly. Dělo se tak však do velké míry díky jejich nasazení nad rámec jejich povinností a díky nezanedbatelné míře dobrovolného nasazení jejich občanů, velkou roli sehrála i podpora ze strany krajů a NNO (ibid.). Výsledky pozdějšího výzkumu (Jelínková, Tollarová, Valena 2024) ukázaly, že aktivity obcí směrem k lidem s dočasnou ochranou s klesající urgentností témat poklesávala a že aktivním byly zejména větší obce, kam se postupem času nucení migranti víc a víc stěhovaly. Postupem času řada obcí potřebné aktivity z důvodů nedostatku personálních i finančních kapacit přestala realizovat nebo outsourcovala na nějakého spolupracujícího partnera (typicky NNO). To bylo často způsobeno i tím, že představitelé obcí nejčastěji vnímali svoji roli v ohledu situace osob s dočasnou ochranou v rámci časově omezeného krizového managementu. Výzkum (ibid.) také zaznamenal, že 23 % obcí větších obcí (nad 10.000 obyvatel) mělo vyčleněného zaměstnance

POLICY BRIEF

obce pro řešení agendy vzniklé ze soužití s uprchlíky, tito zaměstnanci se však nejčastěji zaměstnanci věnovali uprchlíkům nad rámec svého jiného úvazku. V obou výzkumech obce poptávali (mimo jiné) informace o ukrajinských uprchlých na svém území a know-how v oblasti integrace. Zejména pro menší obce tak byl příchod Ukrajinců s dočasnou ochranou časově ohraničenou událostí, do které se nicméně zapojilo obrovské množství aktérů. Až na výjimky dvou aktivních krajů deklarovaly obce značnou osamocenost v tématu, zároveň se však byly schopny dobře nasítovat na existující struktury a informační kanály. Reakce větších obcí tak byly velmi pestré od odmítnutí tématu po všestrannou asistenci zapojení nově příchozích do místních společenství s většinou, nikoli však vždy, postupným utlumováním aktivit.

Doporučení

- ✓ Aktualizovat koncepční dokumenty na národní úrovni tak, aby odpovídaly jak současným standardům a poznatkům, tak aby na ně bylo možné navázat akčními plány pro všechny migranty v ČR, tedy i pro osoby s dočasnou ochranou, pro jejichž integraci od dubna 2025 koncepční podpora absentuje.
- ✓ Nevydělovat ukrajinské migranty od ostatních migrantů v ČR, a přenést dobré praxe se zacházení s touto skupinou i na ostatní migranty. Oficiálně jsou cílovou skupinou integračních v ČR všichni migranti, kteří na území ČR pobývají déle než 1 rok. I přes deklarovanou „dočasnost“ ukrajinských nucených migrantů jich většina pobývá v ČR přes tři roky, odůvodněně se lze domnívat, že jich v ČR desítky procent zůstanou dlouhodobě. Jejich (zejména formální) vymezování od ostatních a nastavování odlišných podmínek integrace postrádá v dlouhodobé perspektivě opodstatnění.
- ✓ Poněkud vlašné koordinační zapojení Ministerstva vnitra se neukázalo v minulosti jako prospěšné. I přestože se ustanovené vládní grémium se situací osob s dočasnou ochranou věnuje, jak téma ztrácí na akutnosti, ztrácí i na zájmu. Začlenění osob s dočasnou ochranou by tak nemělo být (s ohledem na specifickou tuto skupiny a její potřeby) vyčleňováno z „běžné“ koordinace integrace migrantů.
- ✓ Přestože okno příležitosti ustanovit tzv. krajské koordinátory nebylo v ČR ideálně využito, je třeba i nadále integrace migrantů stabilně podporovat skrze roli krajských samospráv, to v sobě zahrnuje i podporu vyčleněných pozic na krajské úrovni. Krajská aktivita je zásadní i pro potřebnou podporu obcí v tématu.

POLICY BRIEF

- ✓ Kraje by měly zahrnout cílovou skupinu migrantů do krajských koncepčních dokumentů jako jsou zastřešující programy rozvoje a specializované koncepce sociálních služeb, koncepce rodinné politiky nebo strategie vzdělávání atd. Zvláště v krajích s větší populací migrantů je na místě zvážit samostatný strategický dokument krajské politiky integrace migrantů. Do tvorby takových dokumentů je třeba zahrnout vedle čelných krajských aktérů – Integračního centra a krajské samosprávy i místně působící NNO, zástupce obcí, ideálně i zástupce komunit migrantů.
- ✓ Těžiště procesu integrace migranta je v blízkosti jeho bydliště. Roztříštěná obecní samospráva nicméně často nemá pro vlastní politiku integrace personální, expertní ani finanční capacity. Klíčová je proto iniciace a podpora integračních aktivit obcí ze strany krajů. Podpora může mít podobu koncepční a metodickou skrze formulaci krajské strategie politiky integrace (Praha), resp. jejího zahrnutí do širšího strategického dokumentu (Jihomoravský kraj) i finanční skrze speciální dotační program (Liberecký kraj).
- ✓ Podporovat občanskou společnost, právě místní dobrovolníci, spolky, církve i aktivní podnikatelé byly zcela klíčoví pro úspěšné zvládnutí první velmi náročné fáze přijetí nucených ukrajinských migrantů.
- ✓ Zkušenosti a znalosti migračních nevládních organizací a dalších aktérů přinesla v náročném období do řady témat nezbytnou expertízu, tuto expertízu i alespoň částečný mainstreaming toho, jak zahrnovat migranty jako cílovou populaci opatření a služeb do společnosti je zásadní dlouhodobě podporovat a kultivovat.
- ✓ Zejména lokální úroveň nemá dostatečná data o migračních na svém území, se kterými by mohli snadno a návodně pracovat. Poskytnutí uživatelsky příznivého datového servisu s potřebným kontextem by bylo po obce vysoce užitečné.
- ✓ Budovat a podporovat informační zdroje pro obce, kde mohou získat obce získat informaci, jak zapojovat nově či dříve příchozí na svém území do života v ČR a to včetně kontaktů, kde je možné získat k tématu poradenství
- ✓ Podporovat přenos dobrých praxí jak v rámci krajské a obecní úrovně, tak ze zahraničí

Zdroje

Avramioti, I. (2024). *Ukrajinské koordinátorky pro práci s uprchlíky a nastavení hranic jejich práce* [Diplomová práce, Husitská teologická fakulta, Univerzita Karlova].

POLICY BRIEF

Dumont, A. (2018). Migrační a integrační politika ČR. In: E. Čech Valentová (ed.), *Integrace cizinců v Česku z pohledu nevládních organizací* [online] (s. 11–17). Praha: Konsorcium nevládních organizací pracujících s migranty v ČR.

Jelínková, M. (ed.). (2023a). *Lokální politiky integrace migrantů a jejich strukturální mechanismy: Srovnávací studie Česka, Slovenska, Německa a Belgie* (1. vydání). Praha: Univerzita Karlova, Nakladatelství Karolinum. ISBN 978-80-246-5530-7.

Jelínková, M., Ochrana, F., & Plaček, M. (2023b). The admission of Ukrainian refugees from the perspective of municipalities in Czechia. *Geografie* [online], 128(3), 271–299. ISSN 1212-0014, 2571-421X. Dostupné z: <https://doi.org/10.37040/geografie.2023.014>

Jelínková, M., & Hornek, J. (2022). *Dopady uprchlické krize na města a obce ČR: výsledky dotazníkového šetření z června 2022*. Svaz měst a obcí České republiky.

Jelínková, M., Tollarová, B., & Valenta, O. (2024). *Obce a uprchlíci z Ukrajiny 2023: předběžná zjištění*. Konsorcium nevládních organizací pracujících s migranty v ČR & Fakulta sociálních věd UK.

Jelínková, M., & Tollarová, B. (2022). Podpora ukrajinských uprchlíků je stále provizorium, strategické vládnutí se nedaří [online]. 15. listopad 2022. B.m.: Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy.

MV ČR. (2015). *Aktualizovaná koncepce integrace cizinců 2016 – Ve vzájemném respektu* [online]. Ministerstvo vnitra České republiky. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/soubor/kic-2016-a-postup-pri-realizaci-kic-2016-usneseni-vlady-c-26-2016-pdf.aspx>

MV ČR. (2022). *Postup při realizaci aktualizované Koncepce integrace cizinců Ve vzájemném respektu 2023* [online]. Ministerstvo vnitra České republiky. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/soubor/postup-pri-realizaci-kic-v-roce-2023-pdf.aspx>

MV ČR. (2023). *Postup při realizaci aktualizované Koncepce integrace cizinců Ve vzájemném respektu 2024* [online]. Ministerstvo vnitra České republiky. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/soubor/postup-pri-realizaci-kic-v-roce-2024-pdf.aspx>

POLICY BRIEF

MV ČR. (2024). *Postup při realizaci aktualizované Koncepce integrace cizinců Ve vzájemném respektu 2025* [online]. Ministerstvo vnitra České republiky. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/soubor/postup-pri-realizaci-kic-v-roce-2025-pdf.aspx>

MV ČR. (2025). *Statistika v souvislosti s válkou na Ukrajině – archiv 2025* [online]. Ministerstvo vnitra České republiky. Dostupné z: <https://mv.gov.cz/clanek/statistika-v-souvislosti-s-vaalkou-na-ukrajine-archiv-2025.aspx>

PAQ Research. (2024). *Hlas Ukrajinců* [online]. PAQ Research [vid. 2025-03-28]. Dostupné z: <https://www.paqresearch.cz/tema/hlas-ukrajincu/>

Prokop, D., & kolektiv. (2024). *Integrace ukrajinských uprchlíků: 2 roky poté a výhled na 2024+* [online]. 14. únor 2024. B.m.: PAQ Research. Dostupné z: https://www.paqresearch.cz/content/files/2024/02/PAQ_Hlas_Ukrajincu_Dva_roky_pote-2.pdf

Vláda ČR. (2022). *Stanovení strategických priorit Vlády ČR ke zvládnutí uprchlické vlny související s invazí Ruské federace na Ukrajinu* [online]. Vláda ČR. Dostupné z: <https://mv.gov.cz/soubor/stanoveni-strategickych-priorit-vlady-pdf>

Vláda ČR. (2023). *Strategie 2024+ pro koordinaci adaptace a integrace držitelů dočasné ochrany*. Vláda ČR.